

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

891. An, & quæ beneficia uniri possint Capitulo, & mansæ Capitulari, aut etiam fabricæ Cathadralis, vel Collegiatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

darione, augmento vel conservacione piorum locorum. Unde jam, dum hodie dum vides passim Parochialia beneficia unita & incorporata Collegiis Regularium, has uniones crede factas vel ante Tridentinum auctoritate etiam Episcopali; vel post Tridentinum interveniente auctoritate Sedis Apostolicae. Card. de Luca. *ad Trid. d. 8. n. 19.* id ipsum etiam applicans unionibus istiusmodi beneficiorum Parochialium factis Canonicatibus, dignitatibus, mensisque Capitularibus. Porro, dum quandoque Ordinarii hodie dum etiam conceduntur à Papa indulta faciendi uniones hujusmodi, an dicta concessio censenda sit personalis, an verò etiam ad Successores transeat, qualiterque intelligenda & practicanda, idem Cardin. *ibid. n. 21.* ait, generali regulà definiri non posse; cum non sit punctus juris, sed facti, ex ipsius facti particulari qualitate, & circumstantiis decidendis. Ac denique, quodnam dicatur beneficium Parochiale & curatum, utiliter leges apud Gonz. *gl. 6. à nu. 34. per plurimos num. sub leg.*

Quaestio 891. An, & quae beneficia uniri possint Capitulo & mensa Capitulari, aut etiam fabrica Cathedralis vel Collegiata?

Respondeo primò: Ipsi Capitulo, seu Capitulari mensa, seu massa uniri non possunt ab Episcopo etiam simplicia. Castrop. *de benef. d. 6. p. 12. §. 2. n. 6.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 28. q. 17.* Garc. *p. 12. c. 2. n. 168.* Lott. *l. 1. q. 29. nu. 45.* Ventrigl. *to. 2. annot. 8. §. 1. n. 20.* Barbof. *juris Eccles. l. 3. c. 16. nu. 35.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 37. n. 26.* (ubi ait: Consului & obtinui in S. Congregatione Trid. mensè Septemb. anni 1610. quòd unio facta ab Episcopo Cavensi mensa Capitulari de quibusdam beneficiis simplicibus, vigore Trid. *sess. 24. c. 15.* esset nulla, quia dictum Concilium non dat facultatem uniendo mensa Capitulari, sed praebendis Capitularium &c.) juxta *Clem. si una. §. fin. de reb. Eccles. non alien. quã caverur, ne Episcopus beneficium conjugat vel annectat suæ vel Collegii Canonico- rum mensa, etiam ipsius Capituli consensu accedente.* Quam Clementinam procedere ait Garc. *num. 169.* quando unio fit principaliter & directè Capitulo, secus si in consequentiam, & indirectè est in utilitatem Capituli, puta, dum unio fit directè praebendis, & iis applicantur beneficiorum unitorum fructus. Unde jam procedit responsio, si five bona Episcopi, & Capituli sint communia, si id cederet (intellige, ut dictum, directè) in utilitatem Capituli & Episcopi, dum nimirum fructus applicarentur Capitulo seu mensa Capitulari, vel Episcopali. Corrad. *pr. benef. l. 2. c. 8. n. 84.* cum Barbof. *de pot. Episc. allegat. 67. num. 9.* Ratio enim eadem est, ne videlicet Episcopus, vel etiam Capitulum (utpote cujus consensus requiritur ad hoc, ut Episcopus uniat beneficia) uniendo mensa suæ vel Capitulari, jus sibi dicat, & in facto proprio Auctoritatem praestet. Castrop. *Corrad. l. cit. juxta cit. Clem. & ibi AA. communiter.* Proinde ut unio fiat ipsi Capitulo, seu mensa, & massa Capitulari, requiritur auctoritas Papæ. Corrad. *loc. cit. Garc. cit. n. 168.* citans *gl. in cit. Clem. si una. v. mensa.* Cardin. *ibid. in fine. num. 3.* Abb. *in 6. Oldi. conf. 262. n. 3.* quamvis addat juxta Bonifac. *in cit. Clem. n. 12.* posse pro tali unione faciendâ recurri ad Archiepiscopum, intellige Metropolitanum Episcopi.

2. Respondeo secundò: Possunt tamen ab Episcopo uniri simplicia alicui dignitari, vel praebenda Capituli; imò omnibus praebendis, non simul seu collectivè acceptis, sed separatim & distinctè, & sic distributivè sumptis, seu singulis, permittente id Tridentino. *sess. 24. c. 15.* quando in Ecclesia Cathedrali vel Collegiata insigni aded tenues sunt praebenda, ut cum distributionibus quotidianis non sufficiunt decenti Canonico gradui pro loci & personarum qualitate sustinendo. Cardin. de Luca. *ad Trid. d. 8. n. 17.* & *de benef. d. 44. nu. 2.* & 3. Lott. *Corrad. Castrop. l. cit.* non enim per hoc dicitur adhuc facta unio ipsi Capitulo; cum aliud sit universitas, aliud singuli de universitate, ut *gl. in l. siur. ff. quod cujusque universitat. nomine. v. non debetur;* adeoque & aliud sit Capitulum, aliud singuli de Capitulo. *c. Episcopus §. qui manumittitur. 12. q. 2.* Felin. *in c. cum accessissent. de confir. n. 22.* Gonz. *gl. 37. n. 23. 24. & seq. Castrop. Corrad. l. cit. Garc. nu. 170.* Quamvis idem Garc. *nu. 171.* censet, eam esse nimiam restrictionem istius dispositionis Trident. quòd non nisi singulis praebendis singula beneficia uniri valeant, & non omnibus indistinctè unum aut plura, prout sentiunt citati AA. & expressius Ventrigl. *loc. cit.* Card. de Luca *de benef. d. 44. n. 2. & d. 45. n. 2.* cum Gabriel. *conf. 178. num. 3. & seq. l. 2.* ubi etiam addat, fuisse aliàs judicatum, factam sic unionem fuisse nullam, etiam si Cathedralis aut Collegiata non haberent praebendas distinctas, sed tantum distributiones communes pro interessentibus divinis. Adeoque Garc. verius existimat, vi dicti decreti posse fieri unionem omnibus praebendis seu distributionibus simul, juxta declarationem S. Congregationis Concilii, quæ dicat, has uniones fieri posse in distributionibus quotidianis, ubi hæc & praebenda tenues sunt &c. Neque adhuc ideo posse dici ait, quòd unio fiat Capitulo seu mensa Capitulari. De cetero, dum unio fit uni praebenda, aut etiam singulis praebendis, etsi propter commodum singulorum Canonici in hoc dando, prout requiritur, suum consensum, videantur suspecti, adhuc tamen illam suspicionem non facere, quòd dicatur causa propria Capituli, & ideo, licet singulis acquiratur utilitas, verum adhuc esse dicere, Capitulum non præstare Auctoritatem in facto proprio, ait Garc. *n. 174.* ex Imol. & cum illis Corrad. *loc. cit. n. 89.* addit tamen idem Corrad. *n. 90. & 91.* quòd, licet Episcopus cum consensu Capituli suppressere possit dignitatem vel officium, ejus fructus applicando non Capitulo, sed distribuendo inter singulos Canonicos, assignando cuique Canonico vel praebenda certam portionem, prout sentiunt, quos citat Gabr. *conf. 186. l. 2. Gratian. discept. for. c. 819. n. 24.* Admittitque id etiam Garc. *nu. 175.* qui etiam inhaerens suæ doctrinæ, addit, posse in vim dicti decreti Trid. in hoc casu fructus praebendarum suppressarum applicari ab Episcopo reliquarum distributionibus simul, & in communi, & indistinctè. Nihilominus ubi bona Episcopi, & Capituli sint communia, veluti si Episcopus sit etiam suæ Ecclesiae Canonicus, ut contingit quandoque, adeoque sit de Capitulo, & tanquam Canonicus habet fructus praebenda, certum est, non posse Episcopum tunc in hoc facto proprio auctorizare, sed recurrendum ad Papam, vel ad Metropolitanum, prout id ipsum tradit Lott. *l. 1. q. 28. n. 60.* Atque ita in praxi servari, & millies fieri videri in Curia Romana, ait Corrad. *n. 92.* ut cum

de huiusmodi suppressionis ac unionis validitate quoquo modo habitatur, vel illa petantur à principio à Papa, vel illa jam ordinariâ auctoritate facta confirmantur à Papa. Porro, ut constat ex ipsis verbis Tridentini, non habet dicta dispositio Tridentini de facienda unione præbendis singulis, seu distributivè acceptis locum, nisi in Cathedralibus & Collegiatis insignibus; neque in iis etiam valet, nisi necessitate, & tenuitate id exigente. *Corrad. loc. cit. n. 57.*

3. Respondeo tertio: Facere quoque potest Episcopus uniones fabricæ Ecclesiæ etiam Cathedralis; quia est locus pius, & religiosus, *Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 2. n. 6. Garc. cit. c. 12. n. 79. citans Imol. in cit. Clem. si una. n. 14. Felin. in c. cum accessissent. de Constit. n. 22. & Rotam decis. 133. n. 6. p. 2. divers. contra Ventrigl. to. 2. annot. 8. §. 1. n. 33. negantem, posse istas uniones ab Episcopo fieri sacrificiæ vel fabricæ; eod quod Concilium tantum loquatur de præbendis, quem tamen intelligendum dici potest, juxta quod Garc. interpretatur declarationem S. Congregat. Neque huic responsioni obstare ait Garc. nu. 80. declarationem super c. 15. sess. 24. Trid. quæ dicit: Episcopus non potest simplicia beneficia unire distributionibus Capellanorum Ecclesiæ Cathedralis pro divini cultus augmento; & similiter non potest facere eas uniones fabricæ seu sacrificiæ ob ejus paupertatem, ad ornatum aliâque Ecclesiæ necessaria &c. eod quod hæc declaratio intelligenda sit, quod Episcopus non possit in vim dicti decreti c. 15. sess. 24. istas uniones facere; cum loquatur de solis præbendis, non tamen per hoc neget dicta declaratio, id eum posse facere aliâ ex jure communi.*

4. Respondeo quartò: Non posse tamen Episcopum, etiam dicto modo distributivè, præbendis aut distributionibus Capituli unire beneficia simplicia Regularia. *Lott. l. 1. q. 28. n. 45. Neque etiam Ecclesiæ Parochialis uniri potest Capitulo Cathedralis ob tenuitatem Canoniatuum, & ob difficultatem, vel etiam impossibilitatem vivendi, Ventrigl. to. 2. annot. 8. §. 1. n. 15. citans Aldan. in compend. Canonic. resol. l. 4. tit. 8. n. 3. qui sic resolutum dicat in una Alexandrina 3. Maii 1594.*

Questio 892. An & qualiter dignitatibus uniri possint alia beneficia?

1. Respondeo primò: Dignitatibus Capituli tam Collegiatae insignis, quam Cathedralis, non minus ac præbendis, ubi tenues proventus habent, uniri possunt simplicia per Episcopum vi decreti Tridentini. *sess. 24. c. 15. Garc. p. 12. c. 2. n. 170. Cardin. de Luca. ad Trid. d. 8. nu. 25. ubi ait: Cum decretum Conciliare loquatur de præbendis Canonicis, hinc orta fuit questio, an dignitatibus Cathedralium seu Metropolitanarum huiusmodi uniones fieri valeant, ubi eadem urget ratio. Atque licet litera legis negativam suadere videatur, affirmativam tamen potius suadet identitas, modo majoritas rationis; atque ita me scribente, per Congregat. Concilii declaratum fuit &c. Et fusius de beneficiis. d. 46. ferè per tot. ubi ex professo hanc questionem tractat, & n. 5. solvit objectum illud in contrarium: quod cessante consuetudine particulari, de jure dignitates non dicantur de Capitulo, nec in eo vocem habere; nempe quod procedat magis juxta usum antiquum Canonum, quod dignitates nullam habeant præbendam, neque Ecclesiæ cultui vel servitio vacent more aliorum Canonorum, & beneficiarum, confi-*

stente eorum munere in jurisdictione aliqua spirituali vel temporali, ut erant Archidiaconi, Archipresbyteri, Vicarii nati Episcopi, unus in spiritualibus, alter in temporalibus, & uti hodie cernitur in primis illis dignitatibus Collegiarum, dum hæc dignitates omnes magis Prælatorum, quam Capitularium Ecclesiæ figuram faciunt, nullamque habent præbendam, quæ dicitur subiectum, cui facienda unio, & sine qua conciliare decretum non est verificabile, ut pluries declaravit S. Congregatio, ut habetur per Rotam *decis. 137. n. 34. p. 9. recent. Hodiernum verò, ut ait idem Cardin. de Luca ibid. nu. 9. de generali. ferè consuetudine est, ut dignitates sint de Capitulo, insiâque aliorum Canonorum in Choro interveniant, aliisque concernentibus cultum, & servitium Ecclesiæ vacent, æque habentes præbendas, vel etiam participationem illius massæ grossæ distributionum, quæ in aliquibus Ecclesiis sunt loco præbendæ, nec non participantibus, de distributionibus quotidianis minutis, adeo ut in substantia sint Canonici, etiam sub nomine auri quarum illarum dignitatum in sola ferè nuncupatione cum aliqua preminencia supra alios consistentium, & vel sic jure aliorum Canonorum dicuntur de Capitulo, tam ad effectum vocis, quam alium, v. g. accipiendi possessionem capitulariter, similemve. Unde jam, ut habet n. 10. intret necdum identitas, sed etiam majoritas rationis; eod quod Concilium (quod mandando fieri istiusmodi uniones, non tam favorem possessorum Canoniatuum ac dignitatum, quam principaliter ipsius Ecclesiæ spectabat utilitatem, cultum nimirum ac decorem, adeoque intelligendum venit de iis, qui ipsius Ecclesiæ servitio ac cultui vacant, constituentes Capitulum illius Ecclesiæ representativum) provideat, ut membra inferiora istius corporis pro decente gradu sustententur, & non vilescant, multo magis id sentiat de membris primariis ac nobilioribus. Quod ipsum, ait Cardin. de Luca, non est trahere decretum illud per viam extensionis, sed potius est, illud interpretari ac praticare per viam comprehensionis, quæ admittitur etiam in statutis à jure exorbitantibus, strictam interpretationem recipientibus, & sic non admittentibus extensionem, ut Mascard. de statutor. interpretat. conf. 4. n. 56. & 167. Ex quibus illud videtur consequi, non posse unire Episcopum (saltem in vim dicti decreti Trid. *cit. c. 15.*) beneficia simplicia dignitati, quæ in Ecclesiâ Cathedrali vel Collegiata non habet vocem in Capitulo, nec reditus ex mensa Capitulari, uti id hisce ferè expressis tradit Ventrigl. *to. 2. annot. 8. §. 1. num. 34. quin & addit; etiam si de cetero deserviat talis dignitas in Choro: & sic dicit haberi declaratum à S. Congregat. super cit. c. 15. die 19. Decemb. 1584. Illud etiam videtur verum, quod habet idem Ventrigl. *loc. cit. n. 33. quod Episcopus non possit unire alia beneficia simplicia Capellanis, etiam Ecclesiæ Cathedralis, dum habent tenues reditus.***

2. Respondeo secundò: Parochiales tamen & beneficia curata per Episcopum uniri non possunt dignitatibus Cathedralium aut Collegiarum. *Barbos. juris Eccles. l. 3. c. 16. n. 33. Garc. cit. c. 2. n. 86. Castrop. cit. p. 12. §. 3. n. 17. & cor. loc. cit. q. 17. cum communi, sic enim expressè statuit Trid. *sess. 24. c. 13. Iterumque hic locum habet, quod dictum supra de Monasteriis, quod ne quidem pars fructuum Parochialium dictis dignitatibus uniri possit**